

پرسش ۱۶۸: آیهی (إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ)

سؤال / ۱۶۸: مولانا المفدى السيد أحمد الحسن (حفظه الله):

أنا أحد الأنصار وقد سألتني أحد المسلمين عن معنى الآية: (إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ) [633]، فلو كانت النصارى والمسيح يعبدون عيسى بن مريم (عليه السلام)، فهل يعني أن عيسى (عليه السلام) يدخل في جهنم هو وأمه العذراء (سلام الله عليهما)، أم هناك تفسير آخر؟!

آقا و سيد گرامی ما، سيد احمد الحسن که خداوند حفظش کند!

من یکی از انصار هستم و یکی از مسلمانان از معنای آیهی (شما و آن چیزهایی که سواى الله مى پرستیدید هیزم های جهنم هستيد که به آن وارد مى شوید) [634] ، از من سوال کرده است. اگر نصاری و مسیحیان عيسى بن مريم (عليه السلام) را پرستند، آیا این به آن معنا است که حضرت عيسى (عليه السلام) و مادرش عذرا (عليها السلام) وارد جهنم مى شوند؟ یا این که آیه تفسیر دیگری دارد؟!

الجواب: بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين
(إِنَّ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَى) [635].

پاسخ:

بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين، و صلى الله على محمد و آل محمد الأئمة و المهديين و

سلم تسليمًا.

(این‌ها چیزی نیستند جز نام‌هایی که خود و پدران‌تان به آن‌ها داده‌اید و خداوند هیچ دلیلی بر آن‌ها نفرستاده است. تنها از پی‌گمان و هوای نفس خویش می‌روند و حال آن‌که از جانب پروردگارشان هدایت آمده است). ([636])

إن حقيقة عبودية هؤلاء هي أنهم يعبدون الأنا والأهواء النفسية، فمعنى الآية: إنهم وأهواءهم حطب جهنم، فقد سَعَّرَ الأنا والهوى جهنم في داخلهم، فكان حطبها، وسيُسَعَّرُونَ هم جهنم ويكونون حطبها. كما أنه على طول المسيرة الإنسانية يحارب الدين بالدين، أي يحارب العلماء غير العاملين وأتباعهم ومقلدوهم - أي الذين يعبدونهم - الأنبياء والأوصياء ومن يؤمن بهم ، قال تعالى: (اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ) ([637])، أي اتبعوا علماءهم وحاربوا الأنبياء والأوصياء (عليهم السلام)، فأسمى هؤلاء الأتباع يعبدون علماءهم غير العاملين من دون الله.

حقیقت بندگی این افراد آن است که انانیت (خود خواهی) و هواها و خواست‌های نفسانی را می‌پرستند؛ بنابراین معنای آیه چنین می‌باشد: آن‌ها و هواهای‌شان هیزم جهنم‌اند و «مَنْ» (انا) و خواست نفس، جهنم را در درون‌شان شعله‌ور ساخته است و در نتیجه هیزم آن هستند و آن‌ها خود، جهنم را شعله‌ور خواهند کرد و هیزمش خواهند شد. کما این‌که در طول مسیر حرکت انسانی، دین به جنگ دین رفته است؛ یعنی علمای بی‌عمل و پیروان و مقلدان آن‌ها یعنی کسانی که آن‌ها را می‌پرستند با انبیا و اوصیا و کسانی که به ایشان ایمان آورده‌اند می‌جنگند. حق تعالی می‌فرماید: (آن‌ها احبار و راهبان خویش را به جای الله به خدایی گرفتند) ([638])؛ یعنی از علمای خود پیروی کردند و با انبیا و اوصیا (عليهم السلام) جنگیدند. به این ترتیب این پیروان، در واقع علمای بی‌عمل خود را به جای خداوند به پرستش گرفتند.

ورد عن أبي عبد الله (عليه السلام) في قوله تعالى: (اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ)، فَقَالَ: (أَمَا وَاللَّهِ مَا دَعَوْهُمْ إِلَى عِبَادَةِ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ دَعَوْهُمْ مَا

أَجَابُواهُمْ وَلَكِنْ أَحَلُّوا لَهُمْ حَرَامًا وَحَرَّمُوا عَلَيْهِمْ حَلَالَ فَعَبَدُوهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ» ([639]).

از ابو عبدالله (علیه السلام) درباره‌ی این گفتار حق تعالی (آن‌ها احبار و راهبان خویش را به جای الله به خدایی گرفتند) ، روایت شده است که فرمود: «به خدا سوگند که آن‌ها ایشان را به عبادت خودشان فرانخواندند که اگر چنین می‌کردند پاسخشان نمی‌گفتند؛ اما حرامی را بر آن‌ها حلال و حلالی را بر آن‌ها حرام نمودند و در نتیجه آن‌ها را به گونه‌ای که خود آگاه نبودند عبادت کردند» ([640]).

[633] - الأنبياء : 98.

[634] - انبياء: 98.

[635] - النجم : 23.

[636] - نجم: 23.

[637] - التوبة : 31.

[638] - توبه: 31.

[639] - إنما جعل الله تعالى في القرآن لينتفع بها الناس وليأخذوا منها عبرة ولهذا أيضاً نبه الرسول (ص) على أن ما كان في الأمم السابقة سيحصل في هذه الأمة حذو النعل بالنعل، وبعد هذه الآية الكريمة والحديث الشريف ليسأل الإنسان نفسه هل هو من الذين تنطبق عليه هذه الآية والحديث؟ ليسأل هل اتبع علماءه بدليل؟ وما هو الدليل على إتباعهم؟ ثم هل هم من الذين يصح إتباعهم؟ أم من جملة مصاديق حديث رسول الله (ص): (فقهاء آخر الزمان شر فقهاء تحت ظل السماء منهم خرجت الفتنة واليهم تعود). وهل هؤلاء من الذين وصفهم أهل البيت (ع) بأنهم أول من يحارب الإمام المهدي (عليه السلام) ويقولون له: (ارجع يابن فاطمة فالدين بخير)، فما زلنا نستلم الحقوق (أموال الإمام) فلا حاجة لقدمك، أو من جملة مصاديق قوله تعالى: (وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا) الفرقان : 30، هؤلاء الذين قالوا إن القرآن والاستدلال به ليس بحجة، أم من الذين طعنوا في حديث أهل البيت (ع) وقالوا إن حديثهم ليس بحجة وغير ذلك الكثير الكثير من الذي يفضحه الواقع المعاش.

[640] - جز این نیست که خداوند متعال آن‌چه در قرآن است را برای این قرار داده که مردم بهره‌مند گردند و از آن عبرت گیرند و از همین‌رو رسول خدا ص خبر می‌دهد که آن‌چه در امت‌های پیشین واقع گشته است، قدم به قدم در این امت نیز حاصل خواهد شد. پس، از این آیه‌ی کریم و حدیث شریف انسان باید از خود بپرسد که آیا او جزو کسانی است که مصداق این

آیه می‌باشند؟ یا از زمره‌ی مصادیق حدیث رسول خدا ص که: «فقهای آخرالزمان شرورترین فقهایی هستند که آسمان بر آنها سایه افکنده است؛ فتنه از آنها خارج می‌شود و به آنها باز می‌گردد» و آیا اینان از جمله کسانی هستند که اهل بیت (علیهم السلام) آنها را به این که اولین کسانی که با امام مهدی ع به نبرد برمی‌خیزند، می‌باشند و به او می‌گویند: «بازگرد ای فرزند فاطمه که دین به سلامت است» که ما حقوق (اموال امام) را تسلیم نمی‌کنیم؛ پس دلیلی بر آمدن تو وجود ندارد؛ یا از جمله مصادیق این سخن حق تعالی می‌باشند: «وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا» (فرستاده گفت: ای پروردگار من! قوم من قرآن را ترک گفتند) (فرقان: 30). این کسانی که می‌گویند قرآن و استدلال به آن دلیل نمی‌باشد؛ یا از جمله‌ی کسانی که بر حدیث اهل بیت (علیهم السلام) طعنه می‌زنند و می‌گویند حدیث آنها حجت نیست و بسیار بسیار کسان دیگری که در زندگی روزمره به آن هتک حرمت می‌کنند.